

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МІКРОЕКОНОМІКА

спеціальність	051 Економіка	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Економіка підприємства	факультет	економічних відносин та фінансів
освітній рівень	перший (бакалаврський) рівень	кафедра	економіки та бізнесу

ВИКЛАДАЧ

Кулініч Оксана Андріївна

Вища освіта – спеціальність «Менеджмент невиробничої сфери» (економіст-менеджер); кваліфікація “Міжнародний керівник категорії Б у галузі освіти і науки, відповідно до класифікації ЮНЕСКО” та “Міжнародний вчитель / викладач” (International Historical Biographical Institute)

Науковий ступінь – кандидат економічних наук, 08.01.01 – економічна теорія

Досвід роботи – більше 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка монографій та фаховий статей, зокрема у виданнях, проіндексованих у наукометричних базах Scopus/Web of Science;
- співавторка наукових посібників та методичних розробок;
- учасниця наукових і методичних конференцій України та зарубіжжя.

телефон	0502878031	електронна пошта	kulinich.econom@gmail.com	дистанційна підтримка	Moodle, ZOOM
---------	------------	------------------	---------------------------	-----------------------	--------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування ринкового орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень на рівні мікросистем в умовах обмеженості ресурсів з приводу споживання благ, використання факторів виробництва із врахуванням різних конкурентних ситуацій (ринкових моделей), економічних інституцій.
Формат	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації
Специфічні результати	засвоєння фундаментальних положень макроекономічної теорії в контексті основних макроекономічних концепцій; набуття знань щодо ключових базових макроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики держави у регулюванні економіки; набуття вмінь та навичок аналізу результатів функціонування національної економіки; вміння оцінювати ефективність економічної політики держави; формування фундаментального економічного мислення майбутнього фахівця, що сприяє грамотному орієнтуванню у виборі економічних рішень.
Обсяг і форми контролю	5 кредитів ECTS (150 годин): 30 годин лекції, 30 годин практичні заняття; поточний контроль – за розділами дисципліни; підсумковий контроль – екзамен
Вимоги викладача	активність, своєчасне виконання завдань, участь в обговореннях
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ Й ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ІК. здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки загальні компетентності; ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях фахові компетентності; СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях; СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.	Програмні результати навчання	ПРН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. ПРН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПРН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. ПРН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
--------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Розділ 1.

Лекція 1.	Предмет і метод мікроекономіки.	Практичне заняття 1 (ПЗ 1)	Мікроекономіка як складова частина теоретичної економіки. Предмет, концептуальні основи та методологія мікроекономіки. Мета, завдання і зміст дисципліни	Самостійна робота	- основні економічні проблеми суспільства; – поняття та структура мікросистеми; – суб'єкти мікросистеми; – крива трансформації виробничих можливостей; – альтернативна вартість
Лекція 2-3.	Аналіз попиту і пропозиції	ПЗ 2-3	Попит, цінові і нецінові фактори попиту. Закон попиту. Пропозиція, фактори пропозиції. Закон пропозиції. Ринкова рівновага. Державне регулювання на мікрорівні.		– дотації, податки і квоти
Лекція 4.	Взаємодія попиту та пропозиції.	ПЗ 4	Еластичність попиту, її основні фактори. Показники еластичності, їх визначення і використання. Цінова еластичність попиту і виручка. Еластичність пропозиції.		- еластичність та пристосування ринку
Лекція 5.	Теорія граничної корисності та поведінка споживача.	ПЗ 5	Поняття потреби, види потреб. Поняття корисності, проблеми її виміру. Закон спадної граничної корисності блага. Поняття рівноваги споживача. Еквімаржинальний принцип рівноваги.		– нормальні блага, блага нижчої споживчої цінності, звичайні блага і блага Гіффена. – Вільям Джевонс – біхевіористичні особливості людини; – “Корисність” дітей?! – види споживання; – функція корисності Р. Стоуна; – теорія цінності А. Маршала; – теорія цінності К. Менгера; – теорія цінності М. Туган-Барановського
Лекція 6.	Ординалістська теорія поведінки споживача	ПЗ 6	Вибір споживача з ординалістських позицій. Криві байдужості, їх властивості. Бюджетна лінія. Рівняння лінії бюджетного обмеження. Оптимум споживача як модель раціонального споживчого вибору.		- бюджетне обмеження та споживчий вибір

Лекція 7.	Моделювання поведінки споживача	ПЗ 7	Зміна оптимального стану споживача в результаті зміни його доходу. Крива “доход - споживання”. Зміна вибору споживача в результаті зміни ціни товару. Крива “ціна-споживання”. Ефект доходу і ефект заміщення. Парадокс Гіффена.		– криві Енгеля; – функції Торквінста; – тотожність Слуцького
Розділ 2.					
Лекція 8.	Мікроекономічна модель фірми	ПЗ 8	Підприємство як суб’єкт ринкових відносин. Мотивація поведінки підприємства. Мотивація діяльності підприємства. Фактор часу. Дохід і прибуток, їх види і способи відображення.	Самостійна робота	– фактори виробництва: сучасна інтерпретація; – крива “шлях розвитку”; – ефект масштабу
Лекція 9.	Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника.	ПЗ 9	Поняття виробничої функції, її види. Сукупний, середній та граничний продукт. Виробнича функція з одним змінним фактором, графічне відображення. Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта. Карта ізоквант. Заміщення факторів виробництва. Віддача від масштабу. Причини позитивного та негативного ефекту від масштабу. Ізокоста. Карта ізокост. Рівновага виробника, способи її визначення.		– теорема Лагранжа. – виробнича функція Леонтьєва; – теорія Л. Конторовича
Лекція 10.	Витрати фірми, доходи та прибуток	ПЗ 10	Витрати виробництва за економічним та бухгалтерським підходами. Витрати в короткому періоді, їх динаміка. Середні і граничні витрати. Особливості формування витрат в довготривалому періоді. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства.		– трансакційні витрати; – проблеми управління витратами; – аналіз фірми за умов ризику.

Лекція 11.	Ринок досконалої конкуренції та монопольний ринок.	ПЗ 11	Моделі ринку, їх порівняльна характеристика. Ідеальні і реальні ринки. Ознаки й умови досконалої конкуренції. Господарська стратегія конкурентного виробника в короткостроковому періоді. Рівновага фірми в довгостроковому періоді. Ознаки монополії. Крива попиту монополіста. Вибір цін і обсягу виробництва. Рівновага фірми-монополіста у довготерміновому періоді.	Самостійна робота	— методи визначення монопольної влади; — види монополій; - цінова дискримінація: поняття, умови, різновиди.
Лекція 12.	Монополістична конкуренція та олігополія.	ПЗ 12	Ознаки монополістичної конкуренції. Визначення оптимального обсягу продажу фірми та її цінова політика. Суть і передумови розвитку нецінової конкуренції. Олігополія, її суть та розповсюдження. Теоретичні моделі олігополії. Модель ламаної кривої попиту – як різновид олігополістичного ціноутворення. Таємні змови. Мовчазна згода. Ціноутворення за принципом “витрати+”. Ефективність олігополії.		— рівновага Неша — модель Курно; — модель Штакельберга; — модель Бертрана; — реклама і диференціація продукту; — методи діагностики ринкової влади.
Лекція 13.	Ринок факторів виробництва	ПЗ 13	Класифікація ресурсів. Похідний характер попиту на фактори виробництва. Оптимальність використання ресурсів в довгому періоді. Праця як змінний фактор виробництва. Капітал як ресурс тривалого користування, форми капіталу. Ринок землі.		— активність працівника в тіньовому секторі; — трудова активність в групі; - обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді; — номінальні і реальні ставки дисконту.
Лекція 14.	Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	ПЗ 14	Часткова та загальна рівновага. Взаємозалежність ринків. Ефективність обміну і розподілу ресурсів у споживанні і обміні. Ефективність у сфері виробництва. Оптимізація структури економіки. Ефективність конкурентної ринкової системи.		— модель Вальраса; — модель Ерроу-Дебре.

Лекція 15.	Інституціональні аспекти ринкового господарства	ПЗ 15	Неспроможність ринку і необхідність втручання держави в економіку. Проблеми регулювання виробництва і споживання суспільних благ. Зовнішні ефекти. Теорема Коуза.		– небо і земля, або вступ до “Економіки озонової дірки” – шляхи регулювання зовнішніх ефектів.
------------	---	-------	---	--	---

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література	1. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2022. – 305 с. 2. Мікро- та макроекономіка: навчальний посібник для студентів освітнього ступеня – бакалавр, / уклад. О.І. Андрусь. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,85 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 325 с. URL: https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/c47643b5-463e-4128-8977-e88f7b96f947/content 3. Мікроекономіка: навчальний посібник. Укл: С.В. Бойда. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с. 4. Макро- та мікроекономіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, А. В. Литвиненко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 214 с. 5. Мартин О. М. Мікроекономіка: теорія, тести, задачі. Частина І: навчальний посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 271 с.	Методичне забезпечення	1. Мікроекономіка: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей перший (бакалаврський) РВО/ укл. О.А. Кулініч, Котко Я.М. [Електронний ресурс] – Х.: ДБТУ, 2024. 114 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/ 2. Економічна теорія: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей перший (бакалаврський) РВО/ укл. О.А. Кулініч, Т.В. Андросова, Величко К.Ю. [Електронний ресурс] – Х.: ДБТУ, 2024. 113 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/ 3. Ушакова Н. Г., Федоренко Н.М., Кулініч О.А. Економічна теорія: тестовий тренінг. Х: Видавець Іванченко І.С., 2021. 64с. 4. Національна економіка: опорний конспект лекцій / Укладачі: Зарецька Л. М., Кулініч О.А. – Харків: ХДУХТ, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12см 132с. URL:https://repo.btu.kharkov.ua/
------------	---	------------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

(<https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 60	60% оцінка за розділами
		до 40	40% екзамен
Поточне оцінювання	100 бальна сумарна	до 20	відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи
		до 50	результат виконання контрольних робіт за розділами

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у Кодексі академічної доброчесності Державного біотехнологічного університету (<https://surl.li/nwuvwx>), Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<https://surl.li/rrlgvz>): виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.